

ARREST VAN HET HOF (EERSTE KAMER)
VAN 16 FEBRUARI 1984 ¹

Usines Gustave Boël en Fabrique de fer de Maubeuge
tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Staalmarkt — produktiequota — boeten”

Zaak 76/83

Samenvatting

1. *Exceptie van onwettigheid — Handelingen ten aanzien waarvan exceptie van onwettigheid mogelijk is — Individuele beschikkingen — Uitsluiting (EGKS-Verdrag, artikel 36, derde alinea)*
2. *EGKS — Produktie — Stelsel produktiequota staal — Verzoek om aanpassing quota — Stilzwijgen van Commissie — Geen stilzwijgende toestemming (EGKS-Verdrag, artikel 58; Algemene beschikking nr. 1831/81, artikel 14)*

1. De nietigverklaring van een individueel besluit vorderende, kan betrokkene zich niet ten exceptieve beroepen op de onrechtmatigheid van een ander, eveneens tot hem gericht en definitief geworden besluit.
2. Het op beperking van de produktie der ijzer- en staalverwerkende ondernemingen gerichte stelsel gedoogt

slechts bij wege van uitzondering een aanpassing van aan bepaalde ondernemingen toegekende individuele quota en verlangt dan een positief besluit tot toekenning van aanvullende quota. Als de Commissie op een daartoe strekkend verzoek niet reageert, is zodanig stilzwijgen slechts met een stilzwijgend genomen afwijzende beschikking en niet met een stilzwijgende toestemming gelijk te stellen.

In zaak 76/83,

USINES GUSTAVE BOËL, naamloze vennootschap naar Belgisch recht, gevestigd te Brussel,

en, voor zover nodig,

FABRIQUE DE FER DE MAUBEUGE, naamloze vennootschap naar Frans recht, gevestigd te Louvroil (Nord) Frankrijk, beide vertegenwoordigd door E. Gutt,

¹ — Procestaal: Frans.

advocaat te Brussel, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van J. Loesch, advocaat aldaar, Rue Goethe 2,

verzoeksters,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur E. Lasnet, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij O. Montalto, lid van de juridische dienst, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

betreffende een beroep tot nietigverklaring van de bij brief van 30 maart 1983 betekende beschikking van de Commissie d.d. 24 maart 1983, waarbij aan Usines Gustave Boël te La Louvière krachtens artikel 58 EGKS-Verdrag een geldboete is opgelegd,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

samengesteld als volgt: T. Koopmans, kamerpresident, Mackenzie Stuart en G. Bosco, rechters,

advocaat-generaal: S. Rozès

griffier: H. A. Rühl, hoofdadministrateur

het volgende

ARREST

De feiten

I — Samenvatting van de feiten en schriftelijke behandeling van de Commissie van 24 juni 1981 tot invoering van een stelsel van toezicht en van een nieuw quotastelsel voor de vervaardiging van bepaalde produkten Overeenkomstig de artikelen 5 en 9, lid 2, van beschikking nr. 1831/81/EGKS voor de ondernemingen van de ijzer- en

staalindustrie (PB L 180 van 1981, heeft de Commissie de SA Usines G. Boël te La Louvière bij brieven van 29 juli 1981 onderscheidenlijk 4 november 1981 in kennis gesteld van de aan die onderneming c.q. aan genoemd concern voor het derde onderscheidenlijk vierde kwartaal van 1981 toegekende produktiequota c.q. van de gedeelten dier quota die op de gemeenschappelijke markt mogen worden geleverd.

Voor produkten van categorie I a heeft de Commissie die produktiequota bij krachtens artikel 10 van beschikking nr. 1831/81/EGKS genomen beschikkingen voor het derde kwartaal van 1981 bij brief van 1 februari 1982 en voor het vierde kwartaal van 1982 bij brief van 11 maart 1982 aangepast en verhoogd.

Overeenkomstig artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS heeft de Commissie voor het derde kwartaal van 1981 eveneens de produktiequota voor produkten van de categorieën I a en I b en de gedeelten dier quota die op de gemeenschappelijke markt mogen worden geleverd, verhoogd (brief van 22. 3. 1982).

In een op 10 augustus 1982 aan de SA Usines G. Boël te La Louvière gezonden brief heeft de Commissie haar voor het derde kwartaal van 1981 overschrijding verweten van de produktiequota voor produkten van categorie I c en van het gedeelte dier quota dat op de gemeenschappelijke markt mag worden geleverd, en voor het vierde kwartaal van 1981 overschrijding van de produktiequota voor produkten van categorie I c en van de op de gemeenschappelijke markt te leveren gedeelten van de quota voor de categorieën I a en I c.

Na kennisneming van de opmerkingen van de onderneming Boël heeft de Commissie bij beschikking van 24 maart 1983

ter zake van voormelde quota-overschrijdingen een boete van 2 403 043 Ecu ofwel BFR 111 024 570 opgelegd. In het onderhavige request, gedagtekend en ingeschreven ter griffie van het Hof op 29 april 1983, wordt nietigverklaring van genoemde, op 30 maart 1983 betekende beschikking gevorderd.

De schriftelijke procedure heeft een normaal verloop gehad.

Op rapport van de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal gehoord, heeft het Hof besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Bij beschikking van 19 oktober 1983 heeft het Hof de zaak krachtens artikel 95 van het Reglement voor de procedure naar de Eerste kamer verwezen.

II — Conclusies van partijen

Verzoeksters concluderen dat het den Hove behage:

- nietig te verklaren de beschikking van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 24 maart 1983, waarbij aan Usines Gustave Boël te La Louvière krachtens artikel 58 EGKS-Verdrag een boete is opgelegd;
- subsidiair: de boete te verlagen;
- verzoeksters akte te verlenen dat zij zich voorbehouden van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal vergoeding te vorderen van de schade die hun zou opkomen indien de door de Commissie verlangde bankgarantie mocht blijken te zijn gesteld tot zekerheid voor de betaling van geheel

of ten dele onverschuldigd gebleken boeten;

- de Commissie van de Europese Gemeenschappen in de kosten te verwijzen.

Verweerster concludeert dat het den Hove behage:

- het beroep niet-ontvankelijk te verklaren;
- subsidiair: het ongegrond te verklaren;
- verzoeksters in de kosten te verwijzen.

II — Middelen en argumenten, door partijen tijdens de schriftelijke behandeling voorgedragen

A — De ontoevankelijkheid

Verzoeksters beroepen zich tot staving van hun beroep tegen de beschikking van 24 maart 1983 op negen middelen. Verweerster acht de eerste zeven middelen niet-ontvankelijk.

1. Ontvankelijkheid van het eerste, derde, vierde, vijfde en zesde middel

Verweerster meent dat in deze middelen beschikkingen waarbij ten aanzien van verzoeksters de produktiequota voor het derde en het vierde kwartaal van 1981 zijn vastgesteld c.q. te hunnen aanzien al dan niet krachtens artikel 14 van de algemene beschikking tot aanpassing der produktiequota is overgegaan, opnieuw

ter discussie worden gesteld. Verzoeksters hadden dat dienen te doen binnen de termijn van één maand na betekening, en waar zij zulks verzuimden, kunnen zij thans niet meer de onwettigheid van die beschikkingen inroepen, noch ook de onwettigheid van de algemene beschikking waarop die beschikkingen berusten.

Voor repliek betogen *verzoeksters*, dat zij, nietigverklaring vorderende van een individuele beschikking, zich mogen beroepen op onwettigheid van bepalingen van algemene beschikkingen die in de aangevochten beschikking tot toepassing komen, zij het dat de individuele beschikking op de beweerdelijk onwettige bepalingen moet berusten (arrest van 28. 10. 1981, gevoegde zaken 215/80 en 24/81, Krupp, Jurispr. 1981, blz. 2489, r.o. 32). De beschikking van 24 maart 1983 nu, waarbij aan verzoeksters een boete werd opgelegd, berust op de verschillende in het beroepschrift aangevochten artikelen van beschikking nr. 1831/81/EGKS.

Verzoeksters zijn ook bevoegd zich in dit geding te beroepen op onwettigheid van de beschikkingen waarbij verweerster hen in kennis heeft gesteld van de produktiequota voor het derde en vierde kwartaal van 1981. Er is in zoverre geen sprake van een individuele beschikking, doch van betekening — aan de onderscheiden ondernemingen of concerns — van een voor een bepaald kwartaal genomen algemene beschikking, voor zover hen betreffende. Verzoeksters hebben verweerster trouwens aanstonds bij betekening van de quota voor het derde en vierde kwartaal van 1981 om aanpassing verzocht. Op hun verzoek om verhoging der quota had verweerster te antwoorden, en verzoeksters dienden dat antwoord af te wachten.

Onder de stress van het economisch leven en in aanmerking nemende dat verweerster uitdrukkelijk was verzocht terstond op het verzoek om verhoging der

quota te reageren, hebben verzoeksters de in hun verzoek aangevraagde hoeveelheden aan het eind van het derde en vierde kwartaal geproduceerd. Zouden verzoeksters daarna alsnog in beroep zijn gekomen, dan zouden zij in dat beroep, bij gebreke van belang, niet-ontvankelijk zijn verklaard. Pas toen verweerster hen bij individuele beschikking beboette, ontstond er voor hen een daadwerkelijk belang, dat hun het recht gaf zich te beroepen op onwettigheid van de bepalingen der algemene beschikkingen, die ontegenzeggelijk aan de individuele boetebeschikking ten grondslag liggen.

Verweerster doet zeggen voor dupliek, dat de jurisprudentie die met name in voormeld arrest-Krupp besloten ligt, in casu toepassing mist. Alleen wanneer er individuele beschikkingen zijn genomen waarbij „aanvankelijke” kwartaalquota zijn toegekend dan wel, krachtens artikel 14 van de algemene beschikking, zijn aangepast, mogen verzoeksters zich ten exceptieve op onwettigheid van een bepaling der algemene beschikking beroepen, voor zover er tussen de individuele beschikking en de bepaling van de gewraakte algemene beschikking een rechtstreekse samenhang bestaat. Maar in de meeste middelen, ingeroepen tot staving van de vordering tot nietigverklaring der wegens quota-overschrijding opgelegde boete, gaat het om het reeds afgesloten stadium van vaststelling dan wel aanpassing der quota. De litigieuze boetebeschikking berust als zodanig alleen op artikel 12 van de algemene beschikking, zodat verzoeksters zich tot staving van het beroep tot nietigverklaring ten exceptieve alleen op onwettigheid van genoemd artikel 12 hadden kunnen beroepen.

Verweerster verwijst te dien aanzien naar het arrest van het Hof van 31 maart

1965 (zaak 21/64, Macchiorlati Dalmas, (Jurispr. 1965, blz. 229), waarin het Hof heeft overwogen dat „met de in artikel 33 voorziene preemptoire beroepstermijn is beoogd te voorkomen dat de vraag naar de wettigheid der . . . administratieve beschikkingen steeds weer zou kunnen worden opgeworpen”.

Verweerster herinnert er voorts aan, dat beschikkingen waarbij de kwartaalquota der ondernemingen worden vastgesteld en hun worden betekend, individuele beschikkingen zijn, terwijl beschikkingen waarbij per kwartaal de verminderingpercentages worden vastgesteld, een algemeen karakter dragen.

Met betrekking tot het „procesbelang” stelt verweerster vast dat verzoeksters op eigen risico en gevaar tot aanpassing van hun quota als bedoeld in artikel 14 zijn overgegaan en daaraan de consequentie verbinden, dat zij bij betwisting van de wettigheid van de beschikkingen waarbij de Commissie hun de productiequota mededeelde c.q. in gedeeltelijke verhoging van die quota bewilligde, geen belang meer hadden.

2. Ontvankelijkheid van het tweede en zevende middel

Volgens *verweerster* kunnen verzoeksters in het tweede en zevende middel niet worden ontvangen, voor zover daarin aan de Commissie wordt verweten, op bepaalde punten niet te zijn ingegaan op de verzoeken om aanpassing van de quota voor het derde en vierde kwartaal

van 1981 in het kader van de procedure van artikel 14 van algemene beschikking nr. 1831/81/EGKS, en haar beschikking tot aanpassing van de quota voor het derde kwartaal niet voldoende met redenen te hebben omkleed. Verweerster meent dat verzoeksters de individuele beschikkingen waarin alleen de quota voor produkten van categorieën Ia en Ib voor het derde kwartaal van 1981 zijn aangepast, doch aanpassing voor de gehele categorie I voor het vierde kwartaal van 1981 is afgewezen, hadden moeten aanvechten. Verweerster heeft op die verzoeken impliciet afwijzend beschikt, behalve voor zover zij het derde kwartaal van 1981 en produkten van de categorieën Ia en Ib betroffen, omdat juist in zoverre en wel met name wat een verminderingpercentage van meer dan 20 % betreft, de voorwaarden voor toepassing van artikel 14 waren vervuld. Verzoeksters hadden dan ook destijds een vordering wegens stilzitten als bedoeld in artikel 35 EGKS-Verdrag, ahangig moeten maken.

Verzoeksters achten verweersters betoog innerlijk tegenstrijdig: in geval van stilzwijgende afwijzing kan men niet wegens stilzitten in beroep komen. Voorts zou een op stilzitten gebaseerd beroep, bij gebreke van daadwerkelijk belang, niet-ontvankelijk zijn verklaard.

Verzoeksters menen dat er in de individuele beschikking van 22 maart 1982, die uitsluitend produkten van de categorieën Ia en Ib en het derde kwartaal van 1981 betrof, in feite helemaal niet is geantwoord op hun verzoeken om verhoging van de produktiequota voor produkten van categorie Ic voor het derde kwartaal van 1981 alsook voor produkten van de categorieën Ia, Ib, Ic en Id voor het vierde kwartaal van 1981.

En al zou verweersters beschikking kunnen worden geacht de bedoelde verzoeken

stilzwijgend te hebben beantwoord, dan nog zouden verzoeksters daaraan geen belang bij betwisting van de wettigheid van de afwijzing van het verzoek om verhoging van de produktiequota ontlenu, daar de door verzoeksters beoogde produktie bij afloop van bedoelde kwartalen al een feit was.

Verweerster doet in haar conclusie van dupliek met betrekking tot het beweerdelijk ontbrekend procesbelang nogmaals zeggen, dat het niet op de weg van verzoeksters ligt eigener beweging tot een aanpassing der produktiequota als in artikel 14 bedoeld over te gaan; zulk een aanpassing regardeert de Commissie.

B — Ten principale

Eerste middel (schending van artikel 12 van beschikking nr. 1831/81/EGKS en van de algemene rechtsbeginselen inzake de rechtszekerheid en de individualiteit der strafoplegging): volgens *verzoeksters* moeten de quota-overschrijdingen die verweerster hun voor de produkten van categorie Ic verwijt, worden te last gelegd aan de SA Fabrique de fer de Maubeuge, die van de SA Usines Gustave Boël dient te worden onderscheiden.

De boete is aan „Usines Gustave Boël à La Louvière” opgelegd voor overschrijdingen die met name categorie Ic zouden hebben betroffen. Maar de tot die categorie behorende produkten worden aangemaakt door de „Fabrique de fer de Maubeuge à Louvroil” (hierna te noemen: FFM), een heel andere naar Frans recht opgerichte vennootschap, waarvan de aandelen aan de beurs van Rijsel genoteerd staan. De Commissie wist van dit verschil. Dat zij er geen rekening mee

heeft gehouden, is te beschouwen als een miskenning van de in het middel bedoelde rechtsvoorschriften en -beginselen, hetgeen haar beschikking nietig maakt.

Verweerster stelt ten principale, dat niet artikel 12 in geding is, maar artikel 2, lid 4, van beschikking nr. 1831/81/EGKS, dat rechtens als de grondslag is te beschouwen waarop de Commissie tot toewijzing van de quota aan concerns van ondernemingen, in casu aan het concern Boël, heeft kunnen overgaan.

Het lijkt, met name ter verzekering van de eerbiediging van het quotastelsel, zinnig als adressaat te beschouwen degene die het, wat de produktie-activiteiten der onderneming betreft, voor het zeggen heeft. In een beschikking van 7 juli 1975 „betreffende de oprichting van Queenborough Steel Co. Ltd. door Usines Gustave Boël SA en Helical Bar Ltd.” liet de Commissie zich reeds door de overweging leiden dat het Boël mogelijk is „om, in de zin van beschikking nr. 24.54, met name FFM te controleren en dat Maubeuge derhalve met Boël een concentratie vormt als bedoeld in artikel 66, lid 1”.

Voorts zou het beginsel van de individualiteit der strafoplegging, als strafrechtelijk beginsel, in een administratiefrechtelijke procedure toepassing missen.

Verzoekster Boël doet zeggen voor replek, dat in artikel 2, lid 4, van beschikking nr. 1831/81/EGKS geenszins staat te lezen dat de boeten aan om het even welke onderneming van het concern kunnen worden opgelegd, en ook aan een onderneming die met de ingeroepen niet-inachtneming der quota niets uitstaande heeft. Het begrip „concern” moge in het gemeenschapsrecht erken-

ning hebben gevonden, nochtans kan een voor tenuitvoerlegging vatbare sanctie slechts degenen treffen die naar nationaal recht als rechtssubject zijn te beschouwen, i. e. één of meer bepaalde personen of rechtspersonen, jegens wie oplegging van zulk een sanctie gerechtvaardigd is te achten.

Het Hof mag dan ook niet goedvinden dat de Commissie alleen de vennootschap Boël straft, die rechtens buiten staat is de eraan verbonden last geheel of ten dele op een andere tot het concern behorende vennootschap af te wentelen.

Verweerster doet zeggen voor dupliek, dat de beboete quota-overschrijding de onderneming betreft aan wie de produktiequota zijn toegewezen. Mocht dit systeem verzoeksters niet hebben aangestaan, dan hadden zij aanstonds artikel 2, lid 4, van de algemene beschikking, dan wel de individuele beschikkingen tot vaststelling van Boëls kwartaalquota — en niet die tot vaststelling van de quota van FFM — moeten aanvechten.

Met het nieuwe argument, dat de aan de boete verbonden last naar nationaal recht niet over verzoeksters zou kunnen worden verdeeld, worden in de sfeer van het concern gelegen interne problemen opgeworpen, die een voorschrift dat op de specifieke behoeften van het quotastelsel — en op de in het kader van dat stelsel te verwezenlijken doelstellingen — is afgestemd, niet opnieuw discutabel kunnen stellen (arrest van 13. 7. 1962, gevoegde zaken 17 en 20/62, Klöckner en Hoesch, Jurispr. 1962, blz. 646).

Tweede middel (schending van het algemeen rechtsbeginsel inzake de rechten van de verdediging, onder meer besloten liggende in artikel 6 van het Verdrag tot

bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, volgens hetwelk beschikkingen met redenen dienen te worden omkleed, en in de artikelen 5, 15, 33 en 36 EGKS-Verdrag): volgens *verzoeksters* zijn sommige tegenover verweerster ingeroepen middelen niet onderzocht of weerlegd.

Verzoeksters betogen allereerst, dat verweerster had moeten zeggen waarom zij Boël wegens door FFM begane quota-overschrijdingen een boete heeft opgelegd. Verweerster is ook niet ingegaan op Boëls verzoek om wijziging van de quota die haar voor het derde kwartaal van 1981 voor produkten van categorie I c en voor het vierde kwartaal van 1981 voor produkten van de categorieën I a — I d toegewezen waren.

In de tweede plaats is verweerster in haar beschikking van 24 maart 1983 het antwoord schuldig gebleven op een reeks middelen, door verzoeksters ingeroepen ten betoge dat zij de hun toegewezen quota niet hadden overschreden.

Verweerster verklaart ten gronde dat zij, wat de aanpassing der quota betreft, alleen maar toepassing heeft gegeven aan artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS: de voorwaarden waaronder tot aanpassing der quota mocht worden overgegaan, heeft zij niet vervuld geacht toen het verminderingpercentage per categorie en subcategorie van produkten over een kwartaal niet boven 20 % bleek te liggen, waarvan verzoeksters zich ook bewust waren.

Voor het overige herinnert verweerster eraan, dat zij niet is te beschouwen als een „rechterlijke instantie” in de zin van artikel 6 van het Europees verdrag in

zake de rechten van de mens (arrest van 12. 10. 1980, gevoegde zaken 205-215 en 218/78, Fedetab, Jurispr. 1980, blz. 3125, r.o. 81).

Wat betreft de gestelde ongenoegzame redengeving van de beschikking van 24 maart 1983: blijkens 's Hof's jurisprudentie is de Commissie krachtens de bepalingen van de verschillende verdragen weliswaar gehouden haar beschikkingen met redenen te omkleeden, met vermelding van de feitelijke en juridische gegevens waarvan de rechtmatigheid van de maatregel afhangt, en van de overwegingen die haar tot het nemen van haar beschikking hebben geleid, doch behoeft zij niet in te gaan op alle feitelijke en rechtspunten die door elke betrokkene tijdens de administratieve procedure zijn opgeworpen. Verweerster heeft de gezamenlijke middelen beantwoord en daarmee haar beschikking als geheel genoegzaam med redenen omkleed. Zij is daarentegen niet op alle afzonderlijke argumenten ingegaan, met name niet wanneer die argumenten het quotastelsel en niet de geldboete betroffen.

In hun conclusie van repliek hebben *verzoeksters* enerzijds betwist zich bewust te zijn geweest van het feit dat verweerster niet gehouden was te antwoorden op hun verzoeken, die niet zouden hebben voldaan aan de voorwaarden, in artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS gesteld. Het moge anderzijds waar zijn dat verweerster niet behoeft in te gaan op alle feitelijke en rechtspunten, door de onderscheiden betrokkenen opgeworpen tijdens een administratieve procedure die tot een algemene beschikking heeft geleid, het is anders wanneer, na een speciale procedure, een duidelijk en welbepaald geval bij individuele beschikking wordt afgedaan. Uiteraard moet zij de betrokken onderneming dan inzicht ge-

ven in de redenen waarom haar opmerkingen werden terzijde gelegd.

In haar conclusie van dupliek handhaaft *verweerster* haar opvatting, dat men bij de aanpassing der quota veeleer met een praktisch vraagstuk van administratief beleid te doen heeft, wanneer zij een verzoek om aanpassing niet voor inwilliging vatbaar acht. Blijft in zulke gevallen antwoord uit, dan is zulks met een stilzwijgende afwijzing gelijk te stellen.

Derde middel (schending van de algemene rechtsbeginselen, van de rechten van de verdediging en het verbod van misbruik van bevoegdheid): volgens *verzoeksters* heeft *verweerster* het quotastelsel, zoals het eerder was opgezet uitgebreid tot produkten van categorie I c, zonder de betrokken ondernemingen, waaronder FFM, in staat te stellen de referentieperiode in verband met de zojuist onder de quotering gebrachte produktie te herzien.

Verweerster heeft zich ter rechtvaardiging van de beschikking waarbij de quota zijn vastgesteld, beroepen op de onveranderlijkheid van de referentieperiode die voor de toepassing van beschikking nr. 2790/80/EGKS was aangehouden. Die beschikking gold evenwel niet voor produkten van categorie I c, die pas een jaar later onder het stelsel zijn gebracht. Alvorens daartoe — bij beschikking nr. 1831/81/EGKS — over te gaan, had *verweerster* de betrokken ondernemingen over handhaving of wijziging van de referentieperioden moeten raadplegen.

Verweerster betoogt ten principale dat, aangenomen al dat men zich in de voorbereidende fase van een legislatieve procedure op de „rechten van de verdediging” kan beroepen, haar beschikking in

voege als in artikel 58, lid 2, van het Verdrag voorzien, op grondslag van in samenwerking met de ondernemingen gemaakte studies — en in overleg met de ondernemingen — moet worden genomen. Ook heeft zij de situatie niet bevroren en „het quotastelsel, zoals het eerder was opgezet, tot produkten van categorie I c uitgebreid”. Voorts is de referentieperiode op grondslag van de referentiecijfers van het concern, in voege als bedoeld in artikel 2, lid 4, van beschikking nr. 1831/81/EGKS, vastgesteld.

In hun conclusie van repliek betwisten *verzoeksters* dat zij door de Commissie zijn geraadpleegd.

Verweerster herinnert eraan, dat zij „de ondernemingen” heeft gehoord „in voege als in artikel 58, lid 2, van het Verdrag voorzien”, hetgeen niet wil zeggen dat zij iedere onderneming afzonderlijk zou moeten horen (arrest van 16. 2. 1982, zaak 258/80, Rumi, Jurispr. 1982, blz. 487).

Vierde middel (schending van het algemeen rechtsbeginsel dat discriminatie verbiedt, van de artikelen 58 EGKS-Verdrag en 6, 7 en 8 van beschikking nr. 1831/81/EGKS): volgens *verzoeksters* heeft het criterium, door *verweerster* ter vaststelling van de referentieproduktiecijfers aangehouden, het traditionele aandeel van bedoelde ondernemingen in de staalproduktie gewijzigd, waartegen afsteekt dat sommige concurrerende ondernemingen hun produktiequota voor produkten van categorie I c niet eens volledig konden benutten.

Verzoeksters betwisten derhalve het criterium, door de Commissie ter bepaling van de referentieproduktiecijfers aangehouden. Die cijfers dienen volgens 's Hof's jurisprudentie op de werkelijke

produktie en niet op de productiecapaciteit der ondernemingen te berusten. Door haar criterium heeft de Commissie de marktpositie van verzoeksters, vergeleken met die van concurrerende ondernemingen, in hun nadeel gewijzigd.

Zo bleken wat categorie I c betreft, de quota voor het derde en het vierde kwartaal van 1981 boven de communautaire productie te liggen, terwijl FFM voortdurend door haar quota werd gehinderd. Verzoeksters verbinden hieraan de conclusie, dat er ten nadele van FFM is gediscrimineerd.

Verweerster merkt ten principale op, dat zij niet inziet hoe dan ook te hebben gediscrimineerd. In het kader van de haar volgens het Hof toekomende discretionaire bevoegdheden heeft zij getracht tussen de gezamenlijke door de productiebeperking getroffen ondernemingen een zeker evenwicht te handhaven. Dat wil niet zeggen dat zulk een systeem per se de zekerheid biedt dat de onderscheiden ondernemingen hun marktaandeel kunnen behouden, nog daargelaten dat bedoeld aandeel — en de ontwikkeling ervan — bezwaarlijk kunnen worden gekwantificeerd.

Verweerster betwist ook dat het bij FFM's quotaoverschrijdingen om communautaire productie ging. Zij vraagt zich af wat het quotastelsel voor zin zou hebben, indien er voor ongeoorloofde overschrijdingen op toekomstige ontwikkelingen zou kunnen worden geanticipeerd.

In hun conclusie van repliek verklaren *verzoeksters* niet te begrijpen hoe men kan staande houden dat de productie van producten van categorie I c per onderneming werd bepaald, wanneer anderzijds wordt erkend dat de gezamenlijke ondernemingen van de Gemeen-

schap de vastgestelde quota niet ten volle hebben kunnen benutten.

Verweerster houdt in haar conclusie van dupliek staande, dat in het op grondslag van artikel 58 EGKS-Verdrag opgetrokken stelsel de beperking der productie centraal staat. Bij die beperking is aan iedere onderneming afzonderlijk gedacht, omdat men, gezien de crisis van de ijzer- en staalindustrie, de nodige solidariteit heeft willen verzekeren.

Vijfde middel (schending van de artikelen 5, 15, 33, 36 en 58 EGKS-Verdrag en van het algemene rechtsbeginsel dat discriminatie verbiedt): *verzoeksters* menen dat het quotastelsel van beschikking nr. 1831/81/EGKS, vergeleken met dat van beschikking nr. 2794/80/EGKS, hen in een duidelijk slechtere positie heeft gebracht.

Zij menen dat in artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS (waarin de mogelijkheid van aanpassing der referentieproductiecijfers in geval van buitengewone moeilijkheden is voorzien), anders dan in artikel 14 van beschikking nr. 2794/80/EGKS, geen algemene billijkheidsclausule besloten ligt, integendeel: aan de aanpassingsmogelijkheden zijn voortaan stringente voorwaarden gesteld. Het kwam *verzoeksters* niet slechts op verlies van een marktaandeel te staan; zij zagen ook beperkingen aan hun productie gesteld, zonder dat zij een algemene billijkheidsclausule konden inroepen volgens welke zij — om het hoofd boven water te houden — aanpassing der quota hadden kunnen aanvragen. En het besluit van zulk een algemene billijkheidsclausule af te zien, werd niet met redenen omkleed. Zou zulk een clausule hebben bestaan, dan hadden *verzoeksters* daarvan kunnen profiteren, immers *verweerster* had meermalen erkend dat het Boël-concern moeilijkheden ondervond die zijn voortbestaan in gevaar brachten, en dat beide *verzoeksters* als gevolg van de in-

voering van de contingentingsregeling hun activiteiten tijdelijk hebben moeten stilleggen.

Verweerster herinnert er ten principale aan, dat de voorwaarden voor toepassing van artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS ter discussie stonden in de zaak 317/82, waarin eveneens verzoeksters en de Commissie tegenover elkaander stonden. Artikel 14 is met name herzien om — overeenkomstig punt 7 van de considerans van beschikking nr. 1831/81/EGKS — rekening te houden met middelgrote ondernemingen, zoals die van verzoeksters, die „bij zeer belangrijke verminderingspercentages ... worden bedreigd”. Van discriminatie ten nadele van verzoeksters is derhalve geen sprake.

Verzoeksters betogen voor repliek, dat het in zaak 317/82 alleen maar ging om artikel 14 van beschikking nr. 1696/82/EGKS, dat anders is geformuleerd dan artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS. Het is bovendien niet logisch te beweren dat artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS bedoeld is om middelgrote ondernemingen recht te doen wedervaren, terwijl het restrictiever is dan het artikel waarvoor het in de plaats kwam.

Met betrekking tot de eis dat het verminderingspercentage per categorie of subcategorie van producten boven de 20 % moet liggen, merkt *verweerster* in haar conclusie van dupliek op, dat er in zoverre mag worden verwezen naar het arrest van 22 juni 1983 (zaak 317/82, r.o. 12). Voor het overige handhaaft zij haar opmerkingen.

Zesde middel (schending van de artikelen 3 f, 58, 61, 73 en 95 EGKS-Verdrag): *verzoeksters* menen dat *verweerster*, door

ook voor de produktie voor export produktiequota op te leggen en een stelsel van leveringsquota in te voeren, is getreden buiten het terrein van haar bevoegdheden, ter uitoefening waarvan de procedure van artikel 95 EGKS-Verdrag had moeten worden gevolgd.

Door vaststelling van beschikking nr. 1831/81/EGKS heeft *verweerster* de exporten indirect beperkt, waardoor zij volgens verzoeksters in strijd komt met de verdeling van bevoegdheden die besloten liggen in het EGKS-Verdrag, dat in zijn artikel 73 de regeling van het handelsverkeer met derde landen aan de Lid-Staten voorbehoudt. *Verweerster* was alleen bevoegd tot vaststelling van quota voor de verkopen op de gemeenschappelijke markt, i.e. voor de te verwachten vraag uit de Gemeenschap — met aftrek van de aantoonbaar naar derde landen uitgevoerde hoeveelheden van de werkelijke produktie.

Voorts betreft artikel 58 EGKS-Verdrag de vaststelling van produktiequota en niet die van leveringsquota. Ook door vaststelling van een regeling betreffende het gedeelte der produktiequota dat binnen de gemeenschappelijke markt mocht worden geleverd, heeft *verweerster* derhalve de aan haar bevoegdheden gestelde grenzen overschreden.

Verweerster wijst er ten principale op, dat de argumenten van verzoeksters door het Hof zijn verworpen, met name in het arrest van 11 mei 1983 in zaak 244/81 (Klöckner, Jurispr. 1983, blz. 1451, r.o. 39-47).

In hun conclusie van repliek betogen *verzoeksters*, dat *verweerster* daarmee het middel dat de artikelen 29 en 73 EGKS-Verdrag zijn miskend, niet heeft beantwoord, hetgeen *verweerster* betwist.

Zevende middel (schending van het algemeen beginsel inzake de rechten van de verdediging, van het algemeen rechtsbeginsel volgens hetwelk de Commissie zich over de verschillende onderdelen van een haar gedaan verzoek heeft uit te spreken, van artikel 58 EGKS-Verdrag en van de artikelen 12 en 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS): *verzoeksters* betogen dat *verweerster*, door een verzoek om aanpassing van de referentieproductiecijfers voor het derde kwartaal van 1981, voor zover produkten van categorie I c betreffende, niet in te willigen op de enkele grond dat er voor categorie I c niet een verminderingpercentage van ten minste 20 % voor dat kwartaal gold, de beweerdelijk toegepaste bepaling heeft geschonden, immers een voorwaarde heeft gesteld die aan artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS van 24 juni 1981 niet kan worden afgelezen.

Zij herinneren eraan, dat *verweerster* op hun verzoeken om aanpassing van de quota voor produkten van categorie I c voor het derde kwartaal van 1981 en voor produkten van de categorieën I a-I d voor het vierde kwartaal van 1981, niet is ingegaan. *Verweerster* heeft zich dienaangaande waarschijnlijk niet uitgesproken omdat zij de voorwaarden voor toepassing van artikel 14 niet vervuld achtte. *Verzoeksters* hadden evenwel voor aanpassing der quota in aanmerking kunnen komen, wanneer er in de algemene beschikking een algemene billijkheidsclausule zou zijn opgenomen.

Verzoeksters herhalen te dezen, wat betreft de uitlegging die huns inziens aan artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS moet worden gegeven, de argumenten welke zij in zaak 317/82 met betrekking tot artikel 14 van beschikking nr. 1696/82/EGKS hebben voorgedragen.

Verweerster betoogt ten principale, dat de voorwaarden voor toepassing van artikel 14 niet zijn vervuld, hetgeen *verzoeksters* zeer wel weten. Zij verwijst voor het overige naar de opmerkingen, door haar in zaak 317/82 gemaakt.

Achste middel (schending van het algemeen rechtsbeginsel dat schending van gewettigd vertrouwen verbiedt): in hun achtste middel betogen *verzoeksters*, dat *verweerster* een op 28 oktober 1981 gedagtekende brief onbeantwoord heeft gelaten, waarin Boël verklaarde het er voor te houden dat de Commissie behoudens tegenbericht met de door haar, Boël, voorgestelde productiequota akkoordging, zodat zij, *verzoeksters*, ervan mochten uitgaan dat *verweerster* de door hen voorgestelde quota had goedgekeurd.

Pas veel later liet *verweerster* Boël weten dat haar stilzwijgen geen grond voor afwijking van de geldende regelingen kon opleveren. Zij menen dat de Commissie ten spoedigste had moeten antwoorden, te meer omdat er in deze branche vóór de aanvang van het kwartaal over globale contracten pleegt te worden onderhandeld, uitgaande van een in dat kwartaal te produceren en te leveren tonnage.

Verweerster ontkent dat haar stilzwijgen in de praktijk als toestemming pleegt te worden opgevat. Dit verdient te meer de aandacht waar deze regeling voor alle onder het systeem vallende ijzer- en staalproducerende ondernemingen geldt. Artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS is niet in die zin te verstaan, dat versoepelingen van het algemene quotastelsel, waarnaar van geval tot geval een

onderzoek moet worden ingesteld, bij uitblijven van een reactie van de bevoegde instelling zouden kunnen worden geacht stilzwijgend haar goedkeuring te hebben weggedragen.

Het beginsel van het gewettigd vertrouwen pleegt overigens te worden ingeroepen wanneer er eenmaal bepaalde rechten zijn toegekend, en niet reeds wanneer het om mogelijke nadere aanspraken gaat.

In hun conclusie van repliek verklaren *verzoeksters* het onjuist te achten dat het stilzwijgen der administratie in alle gevallen met een afwijzing zou mogen worden gelijkgesteld: het door de Lid-Staten erkende algemene rechtsbeginsel der „wilsautonomie” geldt ook voor het gemeenschapsrecht. De clausule „behoudens bericht van het tegendeel” brengt naar zijn inhoud mede, dat de Commissie, indien zij het met een gedaan voorstel niet eens is, niet het stilzwijgen mag bewaren.

Verweerster doet zeggen voor dupliek, dat er in het kader van een publiekrechtelijke regeling met een „algemeen rechtsbeginsel der wilsautonomie” niet kan worden gewerkt, *te minder* in een communautair stelsel waarmede men, gezien de ernstige crisis in de ijzer- en staalindustrie van de Gemeenschap, tot beperking van het aanbod wil komen.

Negende middel (schending van de algemene rechtsbeginselen inzake de rechtszekerheid, individualiteit der strafoplegging, de verplichting om beschikkingen rechtens genoegzaam met redenen te omkleden, het verbod om het gewettigd vertrouwen te miskennen, alsook van de regel *patere legem quam ipse fecisti*, de artikelen 5, 15, 33, 36 en 58 EGKS-Verdrag en 12 van beschikking nr. 1831/81/EGKS): volgens *verzoeksters* mag ver-

weerster bij boete-oplegging niet eenzijdig en *post factum* komen aandragen met modaliteiten waarover artikel 12 van beschikking nr. 1831/81/EGKS niet spreekt — hetgeen zij in casu heeft gedaan door onder meer in aanmerking te nemen: dat de onderneming een positieve balans bezit; dat zij haar quota in een der voorafgegane kwartalen reeds heeft overschreden en dat de overschrijdingen 10 % of meer bedragen.

Verzoeksters herinneren eraan, dat verweerster de boeteoplegging onder meer heeft gemotiveerd met de navolgende overweging:

„dat de boete, op te leggen aan ondernemingen met een positieve balans, ware te verhogen met 25 %, i.e. 93,75 Ecu per ton overschrijding, wanneer de onderneming reeds in een der voorafgegane kwartalen haar quotum of quota heeft overschreden of wanneer die overschrijdingen 10 % of meer bedragen;

dat de boete, op te leggen aan ondernemingen met een positieve balans, ware te verhogen met 50 %, i.e. 112,50 Ecu per ton overschrijding, wanneer in de onderneming aan de beide voorwaarden in voorgaande overweging bedoeld, is voldaan”.

In artikel 12 van beschikking nr. 1831/81/EGKS is bepaald: Aan de ondernemingen die hun produktiequota of het op de gemeenschappelijke markt te leveren gedeelte van deze quota overschrijden, wordt een boete opgelegd die in de regel 75 Ecu bedraagt voor iedere ton waarmee zij hun quotum of gedeelte daarvan overschrijden. In het geval dat de produktie van een onderneming haar quotum met 10 % of meer overschrijdt of indien de onderneming gedurende een van de voorafgaande kwartalen haar quotum of quota reeds heeft overschre-

den, kunnen de boeten het dubbele van dit bedrag per ton belopen . . .”

dat zij de criteria van artikel 12 niet in al hun gestrengheid heeft toegepast.

Toen verweerster haar keus op deze criteria had bepaald, mocht zij bij de boete-oplegging *post factum* geen andere modaliteiten toepassen, hetgeen zij in casu heeft gedaan door onder meer in aanmerking te nemen dat de onderneming een positieve balans heeft. Door *a posteriori*, zonder raadpleging van het raadgevend comité en zonder goedvinden van de Raad, de criteria van beschikking nr. 1831/81/EGKS te wijzigen, heeft verweerster de in dit middel genoemde bepalingen en beginselen geschonden.

In zekere zin beklagt verzoekster zich erover dat haar, per ton overschrijding, een boete van 112,5 Ecu in plaats van 150 Ecu is opgelegd.

Wat hiervan zij, het „moduleren” van de boete naar gelang van de positieve of negatieve balans der onderneming wil slechts zeggen dat twee niet vergelijkbare situaties verschillend zijn behandeld. Dit verschil in behandeling is zo logisch, dat er geen verdere overwegingen aan behoeven te worden gewijd; het Hof heeft zulk een handelwijze ook goedgekeurd in het arrest van 18 maart 1980 (gevoegde zaken 154, 205, 206, 226-228, 263 en 264/78, 39, 31, 83 en 85/79, SpA Ferriera Valsabbia, Jurispr. 1980, blz. 1026, r.o. 157-159). Uit dit arrest blijkt ook, dat wie aldus in bepaalde omstandigheden de balans der ondernemingen bij de boete-oplegging laat meespreken, zich door het solidariteitsbeginsel laat leiden.

Bovendien discrimineert de Commissie hiermee; zij legt de betrokken onderneming op grond van haar positieve balans immers een hogere boete op, zonder in aanmerking te nemen dat zij geen bijzondere steun genoot.

Ook is de beschikking niet genoegzaam met redenen omkleed.

Er bestond voorts geen aanleiding het Raadgevend Comité en de Raad te horen: het ging er slechts om, hoe in het kader van de discretionaire bevoegdheden welke artikel 12 van beschikking nr. 1831/81/EGKS de Commissie heeft gelaten, aan de aldaar voorziene modaliteiten uitvoering moest worden gegeven.

Tenslotte zijn de beweerdelijk met betrekking tot categorie I c begane overtredingen niet begaan door de eerstgenoemde verzoekster, aan wie de Commissie de boete heeft opgelegd, maar door FFM. Maar FFM hat in 1981 geen positieve balans en had in eerdere kwartalen haar quotum of quota niet overschreden.

Tenslotte worden der quota in geval van concentraties van ondernemingen in de zin van het EGKS-Verdrag, voor het concern als zodanig vastgesteld. De beschikkingen houdende vaststelling der quota en oplegging van boeten wegens overschrijding daarvan zijn dan ook tot het Boël-concern en niet tot FFM gericht.

Verweerster herinnert eraan, dat zij in artikel 12 van beschikking nr. 1831/81/EGKS haar beleid te dezen heeft uitgestippeld. Uit de tekst van het artikel blijkt dat de Commissie, in het bestek van die algemene criteria, een zekere discretionaire bevoegdheid behoudt. Het gaat niet aan de Commissie te verwijten

IV — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 24 november 1983 hebben verzoeksters, vertegenwoordigd E. Gutt, advocaat te Brussel, en de Commissie, vertegenwoordigd door E. Lasnet als gemachtigde, bijgestaan door de des-

kundige Gerin, mondelinge opmerkingen gemaakt en vragen van het Hof beantwoord.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 12 januari 1984 conclusie genomen.

In rechte

- 1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 29 april 1983, vorderen de naamloze vennootschap naar Belgisch recht Usines Gustave Boël en de naamloze vennootschap naar Frans recht Fabrique de fer de Maubeuge krachtens de artikelen 33, tweede alinea, en 36, tweede alinea, EGKS-Verdrag, nietigverklaring van de op 30 maart 1983 aan Usines Gustave Boël, naamloze vennootschap, La Louvière, België betekende beschikking van de Commissie van 24 maart 1983, waarbij aan die onderneming krachtens artikel 58 EGKS-Verdrag een boete van BFR 111 024 570 is opgelegd, subsidiair verlaging van die boete.
- 2 In het eerste artikel van de bestreden beschikking wordt vastgesteld dat „de onderneming Boël” heeft gehandeld in strijd met het quotastelsel dat bij beschikking nr. 1831/81/EGKS van de Commissie van 24 juni 1981 (PB L 180 van 1981, blz. 1) is ingesteld, en wel door voor het derde kwartaal van 1981 het produktiequotum voor categorie I c met 1 007 en het gedeelte van het quotum dat op de gemeenschappelijke markt mocht worden geleverd, met 3 878 ton te overschrijden, alsook door voor het vierde kwartaal van 1981 het produktiequotum voor categorie I c met 14 943 ton en de gedeelten van de quota voor de categorieën I a en I c, die op de gemeenschappelijke markt mochten worden geleverd, met onderscheidenlijk 161 en 14 921 ton te overschrijden.
- 3 In hun eerste middel alsook in hun derde tot zevende middel vechten verzoeksters de beschikkingen aan waarbij de Commissie hun quota heeft vastgesteld c.q. heeft geweigerd de te hunnen aanzien vastgestelde quota aan te passen, waartoe zij stellen dat de algemene beschikkingen waarop die individuele beschikking berustte, onwettig zijn. Volgens het eerste middel zou de Commissie de naamloze vennootschap Fabrique de fer de Maubeuge en de naamloze vennootschap Usines Gustave Boël als één geheel hebben behandeld, terwijl het twee onderscheiden vennootschappen zijn. Het derde en het

vierde middel van verzoeksters zijn gericht tegen de uitbreiding van het quotastelsel, zoals het tevoren was vastgesteld, tot produkten van categorie I c, onderscheidenlijk tegen het door de Commissie gehanteerde criterium voor de vaststelling van de referentieproductiecijfers. In hun vijfde en zesde middel beklagen zij zich erover, dat er in het door de Commissie opgelegde quotastelsel geen algemene billijkheidsclausule is voorzien en dat het wordt toegepast op de voor export bestemde produktie en op de leveringen. Met hun zevende middel komen verzoeksters er tenslotte tegen op, dat de Commissie stilzwijgend zou hebben geweigerd de referentieproductiecijfers overeenkomstig artikel 14 van beschikking nr. 1831/81/EGKS aan te passen.

- 4 In deze reeks middelen ontkennen verzoeksters niet dat zij de quota hebben overschreden; zij bestrijden slechts de wettigheid van door de Commissie gegeven individuele beschikkingen, die niet binnen de in het Verdrag gestelde termijnen zijn aangevochten en derhalve definitief zijn geworden. Het is echter vaste jurisprudentie dat een verzoeker, de nietigverklaring van een individuele beschikking vorderende, zich niet ten exceptieve kan beroepen op de onwettigheid van een andere, eveneens tot hem gerichte en definitief geworden individuele beschikking. Verzoeksters beroepen zich dan ook tevergeefs op onwettigheid van de individuele beschikkingen waarbij hun quota c.q. gedeelten van quota voor het derde en vierde kwartaal van 1981 zijn vastgesteld dan wel verzoeken om aanpassing van die quota en gedeelten van quota zijn afgewezen, zodat hun voormelde vorderingen in zoverre moeten worden verworpen.
- 5 Verzoeksters kunnen zich voorts niet ten exceptieve beroepen op de onwettigheid van de bepalingen van een algemene beschikking die niet aan de aangevochten individuele beschikking ten grondslag ligt (arrest van 28. 10. 1981, gevoegde zaken 275/80 en 24/81, Krupp, Jurispr. 1981, blz. 2489). De door verzoeksters onwettig geachte bepalingen van beschikking nr. 1831/81/EGKS nu betreffen niet de oplegging van een geldboete, doch uitsluitend de vaststelling en de aanpassing van quota.
- 6 Ten onrechte beroepen verzoeksters zich tot hun verdediging op de omstandigheid dat zij de hun toegekende quota reeds hadden overschreden, zodat zij er geen belang bij hadden tijdig op te komen tegen de individuele beschikkingen waarbij hun quota waren vastgesteld c.q. niet aangepast. Niets stond verzoeksters immers toe, eenzijdig het hun door de Commissie voorgeschreven produktiecontingent te overschrijden.

- 7 Het Hof herinnert er slotte aan, dat het in een arrest van 31 maart 1965 (zaak 21/64, *Macchiorlati Dalmas*, *Jurispr.* 1965, blz. 229) heeft uitgesproken dat met de hierbedoelde *peremptoire beroepstermijn* is beoogd te voorkomen dat de vraag naar de wettigheid der genomen administratieve beschikkingen steeds weer zou kunnen worden opgeworpen. Op grond van een en ander moeten alle voormelde middelen niet-ontvankelijk worden verklaard.
- 8 Om dezelfde reden kunnen verzoeksters in hun tweede middel niet worden ontvangen, voor zover zij daarin de Commissie verwijten de door hen gedane verzoeken om aanpassing van de quota voor het derde en het vierde kwartaal van 1981, op bepaalde punten onbeantwoord te hebben gelaten, dan wel haar beschikking tot aanpassing van de quota voor het derde kwartaal van 1981 niet genoegzaam met redenen te hebben omkleed. In dat middel kunnen zij echter wel worden ontvangen, voor zover daaraan de stelling ten grondslag is gelegd, dat de aangevochten beschikking van 24 maart 1983 niet genoegzaam met redenen is omkleed.
- 9 Evenwel zij vastgesteld dat het, voor zover de Commissie op de argumenten van verzoeksters niet zou zijn ingegaan, in veruit de meeste gevallen om de vaststelling van quota en niet om de oplegging van de boete gaat. Er kan de Commissie geen verwijt van worden gemaakt, dat zij op met de omstreden beschikking geen verband houdende beschouwingen niet is ingegaan. Voorts komt het den Hove voor, dat de Commissie in haar beschikking de wezenlijke redenen heeft genoemd welke haar tot oplegging van een boete aan het concern Boël wegens overschrijding der quota aanleiding hebben gegeven, zodat ook het tweede middel moet worden verworpen.
- 10 In hun achtste middel maken verzoeksters er de Commissie een verwijt van, dat zij de brief van 28 oktober 1981 onbeantwoord heeft gelaten, waarin de naamloze vennootschap *Usines Gustave Boël* om aanpassing van haar productiequota had verzocht en had laten weten dat zij, zonder bericht van het tegendeel, het ervoor zou houden, dat de Commissie met de door haar, Boël, voorgestelde quota akkoord ging. Uit het stilzwijgen der Commissie, aldus verzoeksters, hadden zij mogen afleiden dat de Commissie de voorgestelde quota had aanvaard.
- 11 In dit verband zij vastgesteld dat het op beperking van de produktie der ijzer- en staalindustrieën gerichte stelsel slechts in uitzonderlijke gevallen een aanpassing van de aan bepaalde ondernemingen toegekende individuele

quota gedooft en daartoe een positief besluit tot toekenning van aanvullende quota verlangt. Als de Commissie — hoe betreuenswaardig ook — niet reageert, kan haar stilzwijgen slechts worden beschouwd als een stilzwijgend genomen afwijzende beschikking en niet als een stilzwijgende toestemming. Ook het achtste middel dient derhalve te worden verworpen.

- 12 In hun negende middel klagen verzoeksters erover, dat de Commissie *post factum* — buiten Raadgevend Comité en Raad om — voor de vaststelling van boeten nieuwe, in artikel 12 der algemene beschikking niet vermelde modaliteiten heeft ingevoerd, welke verband houden met het feit dat de onderneming een positieve balans had. Overigens zou de balans van de naamloze vennootschap Fabrique de fer de Maubeuge negatief zijn geweest, met welke omstandigheid de Commissie geen rekening zou hebben gehouden.
- 13 Er zij aan herinnerd, dat het Hof een aanpassing van het boetebedrag aan de financiële positie van een onderneming reeds heeft aanvaard (arrest van 18. 3. 1980, gevoegde zaken 154, 205, 206, 226-228, 263 en 264/78, 39, 83 en 85/79, SpA Ferriera Valsabbia, Jurispr. 1980, blz. 1026). Bovendien behoeven, anders dan verzoeksters menen, het Raadgevend Comité en de Raad niet te worden gehoord wanneer de Commissie, in het kader van de discretionaire bevoegdheden welke artikel 12 van beschikking nr. 1831/81/EGKS haar verleent, eenvoudig de aldaar voorziene modaliteiten toepast. Ook behoefde de Commissie geen acht te slaan op de financiële positie van elk van Boëls dochterondernemingen; volgens artikel 2, lid 4, van beschikking nr. 1831/81/EGKS immers is een concentratie van ondernemingen als bedoeld in artikel 66 van het Verdrag, als één enkele onderneming in de zin van die beschikking te beschouwen, zelfs wanneer die ondernemingen in verschillende Lid-Staten zijn gevestigd.
- 14 Het beroep moet derhalve in zijn geheel worden verworpen.

Kosten

- 15 Volgens artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Aangezien verzoeksters in het ongelijk gesteld zijn, moeten zij in de kosten worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

rechtdoende:

1. Verwerpt het beroep.
2. Verwijst verzoeksters in de kosten.

Koopmans

Mackenzie Stuart

Bosco

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 16 februari 1984.

De griffier
voor deze

H. A. Rühl

Hoofdadministrateur

De president van de Eerste kamer

T. Koopmans

CONCLUSIE VAN DE ADVOCaat-GENERAAL S. ROZÈS VAN 12 JANUARI 1984 ¹

*Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,*

Bij op 29 april 1983 ingediend request zijn de naamloze vennootschap „Usines Gustave Boël” te Brussel en haar Franse dochtermaatschappij, de naamloze ven-

nootschap „Fabrique de fer de Maubeuge” te Louvroil krachtens artikel 36, tweede alinea, EGKS-Verdrag in beroep gekomen tegen de geldstraf van BFR 111 024 570, welke de Commissie krachtens artikel 58 EGKS-Verdrag bij beschikking van 24 maart 1983, betekend

¹ — Vertaald uit het Frans.